

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Факультет/інститут
Навчально науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КУРСОВА РОБОТА
З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Курсова робота з методики викладання музичного мистецтва
Викладач	Колубаєв Олег Леонідович кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон викладача	+380505759000
E-mail викладача	oleg.kolubayev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіка індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курсова робота з методики викладання музичного мистецтва – це самостійна науково-дослідницька праця, що має на меті забезпечити студента знаннями з основних розділів методики музичного виховання та сучасних освітніх технологій, відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Курсова робота – це підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курсова робота спрямована на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і аналіз наукової літератури.

Курсову роботу з методики викладання музичного мистецтва виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису у м'якій палітурці. Захист здійснюється на підставі оцінки рівня загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки

кваліфікацій і Освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за спеціальністю. Для проведення атестації випускників створюється комісія кафедри

Зміст написання курсової роботи полягає в ознайомленні майбутніх фахівців із науково-теоретичними основами методики музичного виховання та сучасних освітніх технологій, їх науковим апаратом; практичного застосування системи знань, удосконалення вмінь, набутих у курсах «Педагогіка» та «Музична педагогіка» «Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва»; прищепленні навичок самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також самостійне опанування різноманітною тематикою з фаху, навчально-педагогічним репертуаром із фахових дисциплін; формуванню ціннісних орієнтацій у сфері музичного виховання; вихованні вміння самостійно мислити, критично аналізувати літературу про педагогічний досвід учителів музичного мистецтва чи їхню практичну професійну діяльність та спрямованість.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курсову роботу виконують на основі поглибленого вивчення спеціальної літератури (вітчизняної та зарубіжної), прогресивного досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень визначеного об'єкта з метою вирішення встановлених прикладних завдань у сфері майбутньої професійної діяльності. Курсова робота повинна містити результати теоретичних і прикладних досліджень, носити творчий характер.

Метою підготовки курсової роботи є формування вмінь та навичок студента самостійно виконати наукове дослідження з обраної проблеми, продемонструвати набуті під час навчання професійні компетенції. Робота має засвідчити рівень фахової підготовки її автора до професійної діяльності, а саме: вміння узагальнювати та аналізувати наукові джерела і фактичні дані; ступінь оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з фахових дисциплін, уміння творчо використовувати інноваційні методики дослідження, напрацьовані у галузі мистецької освіти, вікової психології та педагогіки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти.

ФК 7. Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.

ФК 9. Володіння основними психолого-педагогічними комунікативними аспектами, що сприяють продуктивній творчій діяльності дитячого колективу.

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК 14. Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 16. Здатність організовувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

РН 15. Знання основних положень щодо написання наукової роботи; характеристики принципів наукового дослідження; основних засад експерименту, науковою спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературних та графічних вимог щодо написання наукової роботи; вміння кваліфіковано пояснити роль і завдання у проведенні наукової роботи, використовуючи знання з гуманітарних дисциплін.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
	Загальна кількість годин
	90

Методи навчання:

словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний, навчально-пізнавальний, проблемно-пошуковий, практичний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи, робота з літературою.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) Спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	III	нормативний

Структура та правила оформлення курсової роботи

Загальну характеристику курсової роботи подають у такій послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу нормативно-правової бази, порівняння з відомим вирішенням проблеми, визначення суперечностей, які необхідно розв'язати, обґрунтовують актуальність і доцільність роботи.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Структура курсової роботи, логіка, системність, можливість досягнення мети дослідження та формулювання

обґрунтованих висновків залежать від поставлених завдань. Варто дотримуватись логічної послідовності при формулюванні завдань.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію й обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої у роботі мети.

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт. Текст роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), шрифт текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – не менше 25 мм, справа – не менше 15 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою.

Обсяг і форма написання курсової роботи має містити, як правило, 25–30 сторінок основного тексту роботи, кількість використаних джерел – не менше 25.

Курсову роботу умовно поділяють на: 1 – вступну частину, 2 – основну частину, 3 – список використаних джерел, 4 – додатки.

Вступна частина повинна мати такі структурні елементи: титульний лист, зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.

Основна частина містить такі структурні одиниці: вступ, текст курсової роботи, висновки, рекомендації, перелік посилань.

Додатки розміщують після основної частини курсової роботи.

Структурні елементи «титульний лист», «зміст», «вступ», «основний текст», «висновки», «перелік посилань» є обов'язковими. Кожну структурну частину роботи починають із нової сторінки. Заголовки структурних елементів роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки), шрифт напівжирний. Нумерація сторінок має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки. Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з другої сторінки тексту. Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений

автором. Посилання в тексті наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки, а саме: [32, с. 85]. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела в списку використаних джерел, друга – номеру сторінки. Наприкінці курсової роботи наводиться список використаних джерел.

Процес написання роботи

Етап	Формат	Термін виконання
Підготовчий етап. Визначення напрямку дослідження курсової роботи.	Консультації. Самостійна робота.	2 тиждень
Вибір, затвердження теми курсової роботи, отримання завдання на її виконання на кафедрі. Складання плану курсової роботи.	Консультації. Самостійна робота.	4 тиждень
Пошук та опрацювання першоджерел і наукової літератури з теми роботи. Написання курсової роботи.	Консультації. Самостійна робота.	10 тиждень
Завершення написання курсової роботи. Перевірка.	Самостійна робота.	12 тиждень
Підготовка до захисту курсової роботи. Захист. Оцінювання.	Самостійна робота.	14 тиждень

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	При визначенні підсумкової оцінки курсової роботи комісія враховує змістовні аспекти роботи та якість захисту роботи. При оцінюванні курсової роботи беруть до уваги: • вміння автора стисло, чітко й послідовно викласти сутність та результати дослідження; • обґрунтованість мети роботи, логічність поставлених завдань і шляхи їх вирішення; • відповідність розробки, аналізу, рішення проблеми кваліфікаційному рівню бакалавра; • змістовність і цілісність структури курсової роботи; • оригінальність, правильна визначеність об'єкта і предмети дослідження; • використання сучасних методів обробки й аналізу інформації; • наявність всіх необхідних структурних елементів у роботі та їх логічна послідовність; • відповідність курсової роботи встановленим вимогам; • загальне оформлення курсової роботи. Загальні критерії оцінювання: «відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, вміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; «добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності; «задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у
--	--

відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; **«незадовільно»** – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Оцінювання результатів захисту випускних курсових робіт здійснюється в порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою оцінювання знань. При визначенні оцінки роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів. Оцінки захисту курсової роботи виставляє кожен член комісії. Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при захисті курсових робіт, приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови комісії є вирішальним. Якщо захист курсової роботи не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що студент не пройшов атестацію і в протоколі засідання комісії йому виставляється оцінка «незадовільно» (менше 50 балів). У випадку, якщо студент не з'явився на засідання комісії із захисту курсової роботи, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання. У випадках, коли захист курсової роботи визнається незадовільним, комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, у наступному навчальному році

Результати захисту курсових робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

	імені Василя Стефаника» (100-бальна шкала).
Теми курсових робіт	Орієнтовний перелік тем курсових робіт. 1. Метод художньо-педагогічної драматургії – основа уроку музичного мистецтва у ЗЗСО. 2. Виховання патріотизму у молодших школярів у позаурочній виховній роботі з музичного мистецтва. 3. Виховання патріотизму учнів 5-7 класів у позаурочній виховній роботі з музичного мистецтва. 4. Патріотичне виховання молодших школярів на матеріалі творчості українських композиторів (М. Лисенко, К. Стеценко, Я. Степовий, М. Леонтович). 5. Патріотичне виховання учнів 5-7 класів на матеріалі творчості українських композиторів (М. Лисенко, С. Гулак-Артемівський, Є. Станкович, М. Скорик). 6. Позакласна робота з музичного мистецтва в загальноосвітніх школах як засіб виховання національної самосвідомості учнів 5-7 класів. 7. Музично-дидактичні ігри на уроках музичного мистецтва в початковій школі. 8. Музично-дидактичні ігри на уроках музичного мистецтва в основній школі. 9. Хоровий спів на уроках музичного мистецтва та у позакласній виховній роботі у ЗЗСО. 10. Роль дидактичних казок на уроках музичного мистецтва в початковій школі. 11. Розвиток відчуття ритму на уроках музичного мистецтва у ЗЗСО. 12. Музично-ритмічне виховання на уроках музичного мистецтва у ЗЗСО. 13. Вокально-хорове виконання як основа музичного виховання у ЗЗСО. 14. Розвиток музичного слуху на уроках музичного мистецтва у ЗЗСО.

	15.Гра на дитячих музичних інструментах (ДМІ) в початкових класах. 16.Музично-ігрова і танцювальна творчість молодших школярів, шляхи її розвитку. 17.Народні ігри та руханки і їх значення в музичному розвитку дітей. 18.Методи музичного виховання в історичній ретроспективі. 19.Діагностика розвитку музичних здібностей школярів. 20.Методика проведення слухання музики в 1-4 класах. 21.Методика проведення слухання музики в 5-7 класах. 22.Методика розучування пісні в 1-4 класах. 23.Методика розучування пісні в 5-7 класах. 24.Розвиток музичних здібностей на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО. 25.Урок музичного мистецтва як основна форма організації навчально-виховного процесу у ЗЗСО. 26.Активізація пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО. 27.Виховна роль національного пісенного фольклору на уроках музичного мистецтва в початковій школі. 28.Формування творчого мислення молодших школярів на уроках музичного мистецтва засобами музичної казки. 29.Інсценізація як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО. 30.Музичне виховання молодших школярів на уроках музичного мистецтва засобами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).
--	---

	31. Система музично-ритмічного виховання Еміля Жака-Далькроза та її використання у сучасному освітньому просторі. 32. Педагогічна концепція і методична система музичного виховання Карла Орфа та її використання у сучасному освітньому просторі. 33. Музично-виховна система Золтана Кодая та її використання у сучасному освітньому просторі. 34. Педагогічні ідеї М. Леонтовича у контексті розвитку європейської музичної педагогіки. 35. Педагогічні ідеї та методика музичного виховання К. Стеценка. 36. Педагогічні ідеї та методика музичної освіти дітей В. Верховинця. 37. Європейські системи музичного виховання XX століття (К. Орф, Е. Жак-Далькроз, З. Кодай, Б. Тричков). 38. Національно-патріотичне виховання учнів початкової школи засобами музичного мистецтва. 39. Національно-патріотичне виховання учнів основної школи засобами музичного мистецтва. 40. Формування національної свідомості учнів засобами музичного мистецтва. 41. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках музичного мистецтва засобами ігрових технологій. 42. Взаємозв'язок видів музичної діяльності на уроці музичного мистецтва. 43. Роль вчителя музичного мистецтва у формуванні національної свідомості учнів. 44. Роль українського музичного фольклору в національно-патріотичному вихованні молодших школярів. 45. Військово-патріотичне виховання учнів основної школи на уроках музичного мистецтва.
--	--

	46.Виховання національної гідності у учнів початкової школи засобами українського народного музичного мистецтва. 47.Виховання національної гідності у учнів основної школи засобами українського народного музичного мистецтва. 48.Виховання національної самосвідомості у учнів основної школи на уроках музичного мистецтва. 49.Вивчення творчості Мирослава Скорика (Платона Майбороди, тощо) на уроці музичного мистецтва.
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Курсова робота студента повинна бути виконана із застосуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної доброчесності. У процесі написання курсової роботи студент зобов'язаний:

- з повагою ставитися до авторських прав інших осіб, дослідження яких він використовує при виконанні курсової роботи;
- коректно застосовувати інформацію з інших джерел, здійснюючи належне цитування;
- не допускати проявів академічної недоброчесності, серед яких академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація тощо.

Робота, у якій виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускається до захисту та повертається студенту на доопрацювання.

Види академічної відповідальності (зокрема, додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності (п. 3. 3. Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).

Академічним плагіатом вважається оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як

результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Для уникнення академічного плагіату при написанні курсової роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі дані.

Якщо у роботі використано запозичений матеріал без посилання на автора та джерело, то робота за рішенням кафедри не допускається до захисту.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється. Якщо студент не з'явився на засідання комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата захисту під час роботи комісії. Унікальність роботи має перевищувати 75%.

8. Рекомендована література

Базова

1. Аристова Л. С. Методика музичного навчання та виховання: навч.-метод. посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 404 с.
2. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання. Ч. 2 : навч.-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2021. 444 с.
3. Бакай С. Ю. Основи музичного виховання. Харків, 2011. 149 с.
4. Вовк М. В. Методика музичного виховання. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. 264 с.
5. Воевідко Л. Музична педагогіка: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
6. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч. пос. Київ: ІСДО, 1994. 272 с.
7. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: метод. пос. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2003. 104 с.
8. Доронюк В. Д., Зваричук Ж. Й. Шкільне хорознавство : навч. посіб. для викл. і студ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2008. 336 с.
9. Доронюк В. Д., Сливоцький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Навч. пос. Івано-Франківськ, 2007. 306 с.
10. Кульчицька Л. Музичне виховання в початкових класах загальноосвітньої школи. Івано-Франківськ, 2000. 46 с.

11. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Видання друге, доопрацьоване. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації у 2-х частинах. Частина 1. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
12. Масол Л. М., Очаковська Ю. О. Вивчення музики в 1-4 класах: навч.-метод. пос. для вчителів. Харків: Скорпіон, 2003. 144 с.
13. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах. Київ: Либідь, 2001. 271 с.
14. Програми з музики для середньої школи та позакласна робота з музики в 1-4 класах / [Авдієвський А. Т., Болгарський А. Г., Гадалова І. М., Жофчак З. З.]. Київ, 1994. 188 с.
15. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: навч. посіб. Ніжин: В-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 193 с.
16. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2001. 216 с.
17. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. пос. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
18. Рудницька О. Основи викладання мистецьких дисциплін. Київ, 1998. 211 с.
19. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна і мистецька. Київ: Вища школа, 2002. 245 с.
20. Савчук В. Формування навиків ансамблевого співу в учбовому хорі. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2006. 24 с.
21. Хлебникова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі: метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2006. 216 с.
22. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
23. Шмагало Р., Покотило Г., Ляшкевич П., Гнатишин І., Бей Т. Мистецька освіта й мистецтво в культуротворчому процесі України XX–XXI століть: навчальний посібник / за заг. редакцією Р. Шмагала. Львів: ЛНАМ; Тернопіль: Мандрівець, 2013. 292 с.: іл., дод. + DVD.

Допоміжна:

1. Беземчук Л. В. Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва. *Мистецтво і освіта*. 2001. С.43–46.
2. Бодак Я. А., Соловей Л. М. Українська та зарубіжна музичні літератури. Вінниця: Нова Книга, 2011. 304 с.

3. Владимірова А. Л. Інтерактивні методи навчання учнів молодшого шкільного віку на уроках музики. *Таврійський вісник освіти: Науково-методичний журнал*. 2004. № 4 (8). С. 79–84.
4. Владимірова А. Л. Метод моделювання художньо-творчого процесу на уроках музики. *Педагогічні науки: Зб. наук. праць*. Випуск 25. Херсон: Айлант, 2001. С. 62–66.
5. Владимірова А. Л. Уроки музики засобами народознавства, як чинник розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Педагогічні науки: Зб. наук. праць*. Вип. 16. Херсон: Айлант, 2000. С. 220–225.
6. Горожанкіна О. Сучасний підхід до розвитку духовності школярів на уроках музики. *Початкова школа*, 2002. 59 с.
7. Демчишин М. Про викладання дисциплін художньо-естетичного циклу. *Освіта України*. Серпень, 2001. 102 с.
8. Єлагіна Л. М., Лук'янченко О. М. Музика. Програма і методичні розробки уроків у 1-4 класах: Посіб. для вчителя. Харків: Веста; Ранок, 2002. 64 с.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти: 12-бальна система. Київ, 2000. 12 с.
10. Масол Л. М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. *Шкільний світ*. 2002. № 9. С. 35–39.
11. Очаківська Ю. О., Смаглій Г. І. Музика: методичні розробки уроків для 2-го класу загальноосвітньої школи. Харків : Факт, 2002. 103 с.
12. Побережна Г. І., Щириця Т. В. Загальна теорія музики. Київ: Вища школа, 2004. 303 с.
13. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Музика. 1-8 класи. Київ: Шкільний світ, 2001. 133 с.
14. Програми та поурочні методичні розробки для загальноосвітніх шкіл. Музика: 1–4 класи. Авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Перун, 2001. 128 с.
15. Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл. Музика. 1-4 класи. Київ: Перун, 1996. 127 с.
16. Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл. Музика: 5–8 класи / авт. кол.: О. Ростовський, Р. Марченко, Л. Хлебникова, З. Бервецький. Київ: Перун, 2001. 102 с.
17. Ростовський О. Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики: метод. реком. Київ: Освіта, 1991. 48 с.
18. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 230 с.

19. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
20. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2011. 640 с.
21. Хлебникова Л. О. Виховання музикою. *Навчання і виховання шестирічних першокласників: 3б. ст.* / Упор. К. Прищепа. Київ: Рад. шк., 1990. С. 155–168.

14. Інформаційні ресурси

1. Державний стандарт початкової загальної освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти - <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>
3. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
4. Типова освітня програма розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
5. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи. /Кер. авт. колективу Хлебнікова Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
6. Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-7 класи. / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/music.pdf>
7. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи / Кер. авт. колективу Масол Л. М. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України. 12.01.2017. №40. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. URL : [http:// www. meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf](http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf)
10. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL : [http:// www. zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18](http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18)

11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Викладач

Олег Колубаєв, доцент